

Ettevõtlus- ning innovatsioonialaste teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programm

1. Programmi nimetus

Ettevõtlus- ning innovatsioonialaste teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programm (edaspidi *programm*)

2. Rakenduskava, prioriteetse suuna ja meetme nimetus

„Riikliku struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013” ja sellest tuleneva „Inimressursi arendamise rakenduskava” (edaspidi *rakenduskava*) prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” meede „Ettevõtlus- ning innovatsioonialaste teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programm”.

3. Programmi eesmärgid ja sihtgrupid

3.1. Programmi eesmärk on Eesti majanduse jätkusuutlikkuse tagamine, konkurentsivõime tõstmine ja teadmistepõhisesse ühiskonda üleminek läbi:

- 3.1.1. programmi sihtrühmade teadlikkuse ja oskuste suurendamise ettevõtlusega seotud olulistest valdkondades, uuendusmeelse hoiaku kujunemise, koostöö ja kogemuste vahetamise soodustamise;
- 3.1.2. uute ettevõtete tekke ja arengu toetamine läbi ettevõtliku hoiaku kujundamise ning ettevõtlusega alustamisega seotud teadmiste ja oskuste levitamise;
- 3.1.3. ettevõtete võimekuse, innovatsioonisuutlikkuse ja rahvusvahelistumise suurendamine läbi ettevõtjate, ettevõtete juhtide ja töötajate teadmiste ja oskuste taseme tõstmise;
- 3.1.4. tootmiskorralduse diagnostika läbiviimise kaudu tööstusettevõtja olemasolevate tugevuste ja nõrkuste kindlakstegemine, selgitades välja need tootmisega seotud protsessid, mida on võimalik parandada ning valdkondade ja tegevuste määratlemine, mis võimendavad tootmisettevõttes juba käimasolevaid tootlikkust tõstvaid tegevusi;
- 3.1.5. ettevõtlust toetava keskkonna arendamine läbi ettevõtluse arengut toetavate poliitikakujundajate ja tugistruktuuride võimekuse suurendamise ;
- 3.1.6. Eestis tegutsevate ettevõtjate ja ülikoolide, teadus- ja arendusasutuste ning rakenduskõrgkoolide (edaspidi *TA asutused*) vahelise teadmiste- ja tehnoloogiasiirde (TTS) mahu ja kvaliteedi kasv läbi TTS alase teadlikkuse tõstmise ettevõtete hulgas, TTS tugistruktuuri erialase pädevuse ning TTS teenuste kvaliteedi tõusu.

3.2. Programm on suunatud järgmistele sihtgruppidele:

- 3.2.1. inimkapitali arendamiseks ja ettevõtete arengule suunatud sisemiste muudatuste efektiivsemaks läbiviimiseks on programm suunatud ettevõtjatele, ettevõtete juhtidele ja töötajatele ning tööturule siirdujatele;

- 3.2.2. tootmiskorralduse diagnostika on suunatud tööstusettevõtjatele, kes vastavad vähemalt kahele järgnevatest tingimustest:
- 3.2.2.1. ettevõtja müügitulu viimasel majandusaastal on 640 000 eurot või enam;
  - 3.2.2.2. ekspordist saadud müügitulu osakaal ettevõtja viimase majandusaasta müügitulus on 30% või enam;
  - 3.2.2.3. ettevõtja viimase majandusaasta keskmine töötajate arv on 10 või enam töötajat;
- 3.2.3. ettevõtlust ja innovatsiooni soosiva hoiaku kujundamiseks ühiskonnas ja ettevõtluskeskkonna loojate valdkondliku pädevuse arendamiseks on programmi tegevused suunatud ettevõtluse arengut toetavate organisatsioonide juhtidele ja töötajatele, sealhulgas:
- 3.2.3.1. valdkondlike erialaliitude, ettevõtjate ühenduste, kutseühenduste, maakondlike arenduskeskuste, ettevõtlusinkubaatorite ja valdkondlike arenduskeskuste juhid ja töötajad;
  - 3.2.3.2. teadmiste- ja tehnoloogiasirde valdkonnas tegutsevate organisatsioonide juhid ja töötajad;
  - 3.2.3.3. olemasolevad ja potentsiaalsed investorid;
  - 3.2.3.4. poliitikakujundajad, aramusliidrid ning meediaesindajad;
  - 3.2.3.5. avaliku sektori ettevõtlus- ja innovatsioonivaldkonna toetusmeetmete väljatöötamise eest vastutavad teenistujad.
- 3.2.4. majanduse uuenemisvõime ja pikaajalise jätkusuutliku arengu tagamiseks on programm suunatud ettevõtlus- ja innovatsioonivaldkonna teadlikkuse arendamisele ja teadmiste ning oskuste parendamisele õpilaste, tudengite, õpetajate ja teadlaste hulgas.

4. Programmi kohaldamisala

Programmi raames elluviidavad tegevused ei ole suunatud järgmiste tegevusalade arendamisele:

- 1) Euroopa Ühenduse asutamislepingu lisa I loetletud põllumajandustoodete esmane tootmine;
- 2) jahindus (EMTAK 2008, jagu A, alajagu 01) ja metsamajandus (EMTAK 2008, jagu A, alajagu 02) ning neid teenindavad tegevusalad;
- 3) kalapüük ja vesiviljelus (EMTAK 2008, jagu A, alajagu 03) ning neid teenindavad tegevusalad;
- 5) tubakatoodete tootmine (EMTAK 2008, jagu C, alajagu 12);
- 6) hulgi- ja jaekaubandus, v.a mootorsõidukite hooldus ja remont (EMTAK 2008, jagu G, v.a jagu G, alajagu 45.2) ning v.a Eestist välja suunatud jae- ja hulgikaubandus juhul, kui Eestis äriregistrisse kantud äriühing ekspordib tooteid või teenuseid, millele luuakse Eestis olulist lisandväärtust;
- 7) finants- ja kindlustustegevus, v.a fondide valitsemine (EMTAK 2008, jagu K, v.a jagu K, alajagu 66.301);
- 8) kinnisvaraalne tegevus (EMTAK 2008, jagu L);
- 10) hasartmängude ja kihlvedude korraldamine (EMTAK 2008, jagu R, alajagu 92).

5. Programmi lühikirjeldus

- 5.1.** Antud programm jätkab varasematel aastatel erinevate teadlikkust tõstvate ning teadmiste ja oskuste arendamisele kaasaaitavate programmide eesmärkide ja tegevuste elluviimisega.
- 5.2.** Programmi iga-aastase tegevuskava väljatöötamisel võetakse aluseks kuus valdkonda. Programmi valdkonnad on:
- 5.2.1. edukalt alustavad ettevõtjad, mis sisaldab teiste hulgas fookuseid nagu ettevõtlikkuse arendamine, innovaatilise hoiaku kujundamine, võimekamalt alustamine;
  - 5.2.2. kiirelt ja jätkusuutlikult kasvavad ettevõtted, sh. kasvvaldkondade tuvastamine, kasvu strateegiline planeerimine ning kasvu elluviimine;
  - 5.2.3. konkurentsivõimelised tooted ja teenused, sh. uued toote-, tarbija- ja tehnoloogiatrendid, tootearenduse planeerimine ja juhtimine, teenusearendus, teadmiste arendus, loovus ja disain;
  - 5.2.4. efektiivsemad ettevõtted, sh. tähelepanu juhtimiskvaliteedil, ettevõtte protsesside efektiivsusel, tootmiskorralduse arendamine, efektiivsuse kasv läbi koostöö, energiasääst;
  - 5.2.5. ettevõtete ekspordivõimekuse kasv ja rahvusvahelistumine: rahvusvahelise ärikeskkonna tundmine, rahvusvaheline turundus ja müük, ettevõtte rahvusvahelistumise planeerimine ja juhtimine, ekspordistrateegia;
  - 5.2.6. konkurentsivõimeline ärikeskkond ettevõtjale ja investorile: kompetentsed ja ettevõtlikud tugistruktuurid, pädevad ja informeeritud arvamusiidrid ja otsustajad.
- 5.3.** Valdkonnad on aluseks konkreetsete teemade valikule ja neist tuleneva iga-aastase tegevuskava koostamisele.
- 5.4.** Programm on üles ehitatud põhimõttel, et teadlikkuse tõstmisele järgneb teadmiste ja oskuste arendamine vajalike tegevuste efektiivsemaks ja mõjusamaks elluviimiseks.
- 5.5.** Teadlikkuse tõstmisel kasutatakse peamiselt kolme meetodit:
- 5.5.1. kommunikatsioonitegevused olemasolevate meediakanalite kaudu;
  - 5.5.2. omameedia tegevused ehk infokanalite tekitamine spetsiifilisema suunitlusega informatsiooni loomiseks ja edastamiseks;
  - 5.5.3. suhtluskeskkondade loomine viimaks kokku erinevaid osapooli spetsiifilise suunitlusega suhtlustasanditel.
- 5.6.** Teadmiste ja oskuste arendamiseks kasutatakse muuhulgas järgmisi meetodeid:
- 5.6.1. koolitused, seminarid, töötoad, konverentsid jms teadmiste ja oskuste edastamiseks;
  - 5.6.2. diagnostikad ja auditid, nõustamised, konsultatsioonid, juhendamised, mentorlus.
- 5.7.** Programmi raames elluviidavate tegevuste plaanimisel kogub EAS infot erinevatelt osapooltelt sealhulgas ettevõtjatelt, ettevõtlusliitudelt, riiklike teadusarendusprogrammide juhtidelt, kutsekodadelt, ministeeriumitelt, õppe- ja teadusasutustelt ja teistelt ettevõtluse arendamisega seotud organisatsioonidelt ja isikutelt.

5.8. Programmi tegevuste valikul arvestatakse tegevuste mõju ulatusega programmi eesmärkide saavutamisel, efektiivsuse, jätkusuutlikkuse, teostatavuse ning terviklikkusega.

6. Seos rakenduskavaga ja rakenduskavas toodud tegevussuundade ja meetmetega ning valdkondlike arengukavadega

6.1. Programm on ellu kutsunud „Eesti ettevõtluspoliitika 2007-2013” esimese tegevusvaldkonna „Teadmiste ja oskuste arendamine” meetmete „Ettevõtlus- ja innovatsioonialase teadlikkuse tõstmine läbi teabe ja teadlikkuse levitamise ühiskonna erinevates rühmades”, „Ettevõtjate, ettevõtete juhtide ja töötajate teadmiste ja oskuste arendamine läbi koolitamise ja elukestva õppe soodustamise” ja „Alustava, kasvupotentsiaaliga ja rahvusvahelistuva ettevõtte nõustamine valdkondades, mis võimaldavad edasiminekut tootlikkuses, ettevõtte kasvu- ja konkurentsivõimes” ning Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2007-2013 ”Teadmistepõhine Eesti” meetme „Ettevõtete innovatsioonivõimekuse suurendamine” ja „Teadmiste- ja tehnoloogiasiore” alusel.

6.2. Programm viiakse ellu "Riikliku struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013" "Inimressursi arendamise rakenduskava” prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” raames. Koos ettevõtjatele nõustamis- ja koolitusteenuse ostmiseks antava toetuse ning arendustöötajate ettevõtetesse kaasamise toetamisega aitab programm kaasa prioriteetse suuna eesmärkide „Ettevõtete töötajate teadmised ja oskused vastavad ettevõtete vajadustele ning nende arendamine on harjumuspärane” ja „Ettevõtete otsused on pädevad ja professionaalsed” täitmisele. Teadlikkuse tõstmisele suunatud tegevuste ja maakondlike arenduskeskuste poolt elluviidavate tegevuste kaudu aitab programm eelkõige kaasa prioriteetse suuna eesmärkide „Teadmised ettevõtlusest ja innovatsioonist on levinud ja hästi kättesaadavad” ja „Rohkem elujõulisi uusi ettevõtteid“ täitmisele. Maakondlike arenduskeskuste tegevuse, programmi raames alustavatele ettevõtjatele suunatud koolituste ja mentorluse ning sama prioriteetse suuna raames alustavale ettevõtjale pakutava finantstoetuse ja laenu käendamise näol aidatakse tagada uute ettevõtjate jätkusuutlikkust ja kiiret kasvu.

6.3. Teistest rakenduskavadest on programm kõige otsesemalt seotud majanduskeskkonna arendamise rakenduskava prioriteetse suunaga „Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime”, mille raames elluviidavad tegevused on sarnaselt käesoleva programmiga suunatud ettevõtlussektori rahvusvahelise konkurentsivõime, tootlikkuse ja lisandväärtuse tõstmisele.

7. Toetatavad tegevused

7.1. Programmi raames toetatakse või kompenseeritakse järgmisi tegevusi:

7.1.1. kaardistuste, uuringute, analüüside ja ekspertiiside teostamine ning nende tulemuste avaldamine ja levitamine;

7.1.2. valdkondlike koolitusprogrammide, nõustamismeetodite, teadlikkuse tõstmise kontseptsioonide väljatöötamine, testimine ning arendamine;

- 7.1.3. koolituste, seminaride, töötubade, avalike esinemiste, konverentside, messide ja näituste ettevalmistamine, läbiviimine, neil osalemine ning tulemuste levitamine;
- 7.1.4. valdkondlike koostöövõrgustike, ümarlaudade või muude koostöövormide algatamine ja nende tegevuse korraldamine;
- 7.1.5. kontakt- ja turundusürituste korraldamine ja nendel osalemine;
- 7.1.6. konkursside korraldamine, läbiviimine ja tulemuste levitamine;
- 7.1.7. konsultantide ja ekspertide kaasamine ettevõtete või tegevusvaldkondade ning ettevõtluse arengut toetavate tugistruktuuride võimekuse arendamiseks;
- 7.1.8. publikatsioonide, info- ja juhendmaterjalide koostamine, täiendamine, tootmine ja levitamine ning sihtgrupi teavitamine (sh elektroonilise meedia kaudu);
- 7.1.9. teavituskampaaniate, sh meediakampaaniate ja teadlikkuse tõstmisele suunatud ürituste ettevalmistamine ja korraldamine ning teabevahetuse edendamine;
- 7.1.10. teavituskeskkondade loomine, arendamine ja haldamine;
- 7.1.11. tele- ja raadiosaadete tootmine ja edastamine ning sihtgrupi teavitamine;
- 7.1.12. õppereiside korraldamine ja rahvusvahelistes koostöövõrgustikes osalemine;
- 7.1.13. õppekavade arendamine ning koolitajate, konsultantide, ekspertide ja hindajate koolitamine;
- 7.1.14. teadmiste ja oskuste arendamisega seotud kutsestandardite väljatöötamine ja arendamine;
- 7.1.15. koolitajate, konsultantide ja ekspertide kutseoskuste hindamine ja akrediteerimine;
- 7.1.16. programmi tegevuste tutvustamine, sihtgruppide aktiveerimine ja projektide algatamine;
- 7.1.17. programmi arendamine ning sellega seotud osapoolte võimekuse tõstmine;
- 7.1.18. maakondlike arenduskeskuste poolt elluviidavad tegevused:
  - 7.1.18.1. ettevõtlusalase informatsiooni kogumine ja jagamine;
  - 7.1.18.2. potentsiaalsete ettevõtjate baasnõustamine;
  - 7.1.18.3. alustavate ettevõtjate baasnõustamine;
  - 7.1.18.4. tegutsevate ettevõtjate baasnõustamine;
  - 7.1.18.5. ettevõtluse arengule suunatud projektide algatamine ja läbiviimine;
- 7.1.19. tööstusettevõtjate tootmiskorralduse diagnostika läbiviimise korraldamine.

7.2. Kõik teadmiste ja oskuste arendamiseks programmi elluviija poolt tehtavad tegevused peavad olema põhjendatud ning eesmärkide saavutamiseks vajalikud.

8. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

8.1. Programmi raames on abikõlblikud toetatavate või kompenseeritavate tegevustega otseselt ja vältimatult seotud ning programmi eesmärkide saavutamiseks vajalikud järgmised kulud:

- 8.1.1. kulud, mis on abikõlblikud vastavalt „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse“ (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korrale;
- 8.1.2. programmi tegevusi elluviivate töötajate personalikulud vastavalt Vabariigi Valitsuse 31. jaanuari 2007. a määrusele nr 26 „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse kulude abikõlblikkuse või mitteabikõlblikkuse määramise tingimused ja kord“ (edaspidi *abikõlblikkuse määrus*);

- 8.1.3. lähetusega seotud transpordi- ja majutuskulud ning päevarahad vastavalt Vabariigi Valitsuse 25. juuni 2009. a määruses nr 110 „Töölähetuse kulude hüvitiste maksmise kord ning välislähetuse päevaraha alammäär, maksmise tingimused ja kord“ kehtestatud piirmääradele;
- 8.1.4. üldkulud vastavalt abikõlblikkuse määrusele;
- 8.1.5. kaardistuste, uuringute, analüüside ja ekspertiiside tellimise ja teostamise ning tulemuste avalikustamise kulud;
- 8.1.6. koolituste, seminaride, töötubade, avalike esinemiste ja konverentside ettevalmistamise, läbiviimise, neil osalemise ning tulemuste levitamisega seotud kulud;
- 8.1.7. kontakt- ja turundusürituste korraldamise ja nendel osalemisega seotud kulud;
- 8.1.8. publikatsioonide, info-, juhend- ja jaotusmaterjalide koostamise, tootmise ja levitamise kulud;
- 8.1.9. õppereiside korraldamise ja rahvusvahelistes koostöövõrgustikes osalemise kulud;
- 8.1.10. teavituskeskondade loomise, arendamise ja haldamisega seotud kulud;
- 8.1.11. tarkvara soetamisega seotud kulu;
- 8.1.12. tele- ja raadiosaadete tootmise ja edastamisega seotud kulud;
- 8.1.13. tõlkekulud;
- 8.1.14. reklaami- ja meediakulud;
- 8.1.15. projektijuhtimise, koolituse, modereerimise, diagnostika, auditi, nõustamise ja ekspertiisi tasud;
- 8.1.16. programmi tegevuste elluviimisega seotud rendi- ja üürikulud ning toitlustuskulud;
- 8.1.17. programmi tegevuste elluviimisega seotud liiklusvahendi rentimise, sh kapitalirendi ja vastavalt abikõlblikkuse määruse §-s 13 sätestatud tingimustele liisingumaksud;
- 8.1.18. programmi elluviija valdkondliku arendustegevusega ja võimekuse tõstmisega seotud kulud;
- 8.1.19. tootmiskorralduse diagnostikat läbiviiva konsultandi tasu;
- 8.1.20. tootmiskorralduse diagnostikat läbiviiva välisriigi konsultandi sõidukulu Eestisse ja tagasi elu- või asukohta ning majutuskulu Eestis;
- 8.1.21. erisoodustus „Tulumaksuseaduse“ § 48 lõike 4 mõistes ja sellelt tasutavad maksud;
- 8.1.22. kulud, mis on seotud struktuuritoetuse sümboolika kasutamisega;
- 8.1.23. teised käesoleva programmi punktis 6.1. nimetatud tegevuste elluviimisega otseselt seotud ja põhjendatud kulud.

8.1 Käibemaks on abikõlblik, kui on võimalik tõendada, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole projekti raames tasutud käibemaksust õigust maha arvata sisendkäibemaksu või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel.

8.2 Teenuste ja asjade hankimisel tuleb partneritel juhul, kui alla riigihanke piirmäära jääv hanke eeldatav maksumus ületab 2000 eurot (ilma käibemaksuta), küsida võrreldavad hinnapakkumised vähemalt kolmelt pakkujalt.

8.3 Lisaks struktuuritoetuse seaduse § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korras loetletud mitteabikõlblikele kuludele on programmi raames mitteabikõlblikud järgmised kulud:

- 8.3.1 finants- ja pangakulud, sealhulgas intressikulud, finantstehingute tasud, valuutavahetuse tasud, kahjum, pangakontode avamise ja haldamise kulud;
- 8.3.2 mitterahalised kulud;
- 8.3.3 amortisatsioonikulud;
- 8.3.4 liiklusvahendi või mootorsõiduki soetamise kulud;
- 8.3.5 kinnisasja soetamise kulud;
- 8.3.6 kontoritehnika, -sisustuse ja seadmete soetamise, rentimise ja liisimise kulud;
- 8.3.7 kasutatud seadmete soetamise kulud;
- 8.3.8 muud programmi tegevuste elluviimisega otseselt mitteseotud kulud.

9. Programmi eelarve

9.1. Programmi rahastamine toimub Euroopa Liidu struktuurifondide vahenditest Euroopa Sotsiaalfondi kaudu.

9.2. Programmi eelarve (eurodes) rahastamisallikate lõikes ajavahemikuks 2010-2015 on järgmine:

	Ühenduse osalus (a)	Avaliku sektori osalus (b)	KOKKU (c)=(a)+(b)
Kokku 2008-2015	19 493 053	0	19 493 053
sh maakondlike arenduskeskuste le poolt elluviidavatele tegevustele 2010-2013	2 045 173	0	2 045 173
sh loomemajandus alase teadlikkuse tegevused	1 150 410	0	1 150 410

9.3. Toetussumma määr on kuni 100% kõigist abikõlblikest kuludest.

9.4. Programmi eelarve aastate lõikes lepitakse kokku Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse vahel igal aastal sõlmitavas riigieelarvelise eraldise kasutamise lepingus.

10. Indikaatorid

10.1. Programmi väljundindikaatorid lepitakse igaaastaselt kokku programmi elluviija ja rakendusasutuse vahel Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse tegevuskavas.

10.2. Programm panustab järgmistesse Inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” tulemusindikaatoritesse:

1. ettevõtete osakaal, mis on viimase 12 kuu jooksul koolitanud vähemalt pooli oma töötajaid;
2. ettevõtete osakaal, mis on viimase 12 kuu jooksul koolitanud oma töötajat;

3. ettevõtete osakaal, mille juhid on osalenud pikemaajalistel juhtimiskoolitustel;
4. ettevõtete osakaal, mis leiavad, et ettevõtlust puudutavat info leidmisega ei ole neil raskusi;
5. õpilaste arv, kes on saanud ettevõtlusõpet.;
6. õppekavade osakaal, kus õpetatakse ettevõtlusõpet (ülikoolid ja kutsehariduskoolid).

11. Rakendusasutus, rakendusüksus ja programmi elluviija

- 11.1.** Programmi rakendusasutuseks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).
- 11.2.** Rakendusüksuse ülesandeid täidab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus*).
- 11.3.** Programmi elluviijaks on Eesti Vabariigi poolt asutatud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi *programmi elluviija*), kelle eesmärgiks on edendada Eesti ettevõtluskeskkonna ja ettevõtjate konkurentsivõimet suurendades sellega Eesti ühiskonna heaolu. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus on pikaajalise tegevuskogemusega (sh käesoleva programmi elluviimist puudutava valdkondliku kogemusega) ning usaldusväärne koostööpartner paljudele asutustele, organisatsioonidele ja ettevõtjatele.
- 11.4.** Programmi elluviija ja rakendusüksuse ülesannete täitmine on Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuses lahutatud struktuuriüksuste tasandil. Programmi elluviimine toimub vastavalt juhtimis- ja kontrollsüsteemide kirjeldusele, milles sisalduv on sätestatud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse sisekordades.

12. Partnerid

- 12.1.** Kui osade programmi tegevuste elluviimiseks kaasatakse partnerid, sõlmib programmi elluviija partnerluslepped, millega kehtestatakse lepingupoolte õigused ja kohustused ning toetuse saaja ja partneri vaheline vastutuspiir.
- 12.2.** Partneriteks on järgmised maakondlikud arenduskeskused:
  - Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus
  - Ida-Viru Ettevõtluskeskus
  - Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus
  - Järvamaa Arenduskeskus
  - Läänemaa Arenduskeskus
  - Lääne-Viru Arenduskeskus
  - Põlvamaa Arenduskeskus
  - Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus
  - Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus
  - Saaremaa Ettevõtluse Edendamise Sihtasutus
  - Sihtasutus Tuuru
  - Tartu Ärinõuandla
  - Valgamaa Arenguagentuur
  - Viljandimaa Arenduskeskus
  - Võrumaa Arenguagentuur
  - Tallina Ettevõtlusameti ettevõtja infopunkt

- 12.3.** Tootmiskorralduse diagnostika puhul peab nõustamisteenuse osutajaks olema EASi poolt kinnitatud nimekirjas olev konsultant, kes vastab EASi poolt kehtestatud tingimustele ning on läbinud EASi poolt korraldatud koolituse. EAS avaldab konsultantide nimekirja oma veebilehel.
- 12.4.** Tootmiskorralduse diagnostika nõustamisteenuse osutajaks kvalifitseeruvad konsultandid, kes vastavad vähemalt kolmele järgnevatest kriteeriumidest:
- 12.1.1. konsultandil on vähemalt 2 aastane juhtimiskogemus;
  - 12.1.2. konsultandil on vähemalt 3 aastane kogemus tööstusest;
  - 12.1.3. konsultandil on magistrikraad;
  - 12.1.4. konsultandil on tööstusnõustamise alased sertifikaadid, litsentsid ja konsultant osaleb koostöövõrgustikes.

13. Programmi rakendamise alused

- 13.1.** Programmi rakendamine toimub rakendusasutuse ja programmi elluvijja vahel sõlmitava halduslepingu (edaspidi *haldusleping*) alusel.
- 13.2.** Programmi elluvijja koostab programmi rakendamiseks detailse tegevuskava ja eelarve toetatavate tegevuste ja aastate lõikes vastavalt riigieelarvelise eraldise lepingus sisalduvale tegevuskava ja eelarve koostamise tingimustele.
- 13.3.** Kui programmi raames antav toetus on vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 1998/2006 mõistes, milles käsitletakse asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 379, 28.12.2006, lk 5-10), siis kohaldatakse nimetatud määruses ja „Konkurentsiseaduse” §-s 33 sätestatud.
- 13.4.** Kui toetus on vähese tähtsusega abi käesoleva programmi punkti 13.3. tähenduses, ei tohi kasusaajale jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antud vähese tähtsusega abi ületada koos programmi raames antava toetusega vähese tähtsusega abi ülemmäära 200 000 eurot.
- 13.5.** Kui toetus on vähese tähtsusega abi käesoleva programmi punkti 13.3. tähenduses, on programmi elluvijjal kohustus küsida kasusaajatelt teatist jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul neile antud vähese tähtsusega abi kohta vastavalt rahandusministri 22. aprilli 2004. a määrusele nr 80 „Vähese tähtsusega abi teatise esitamise kord ja vorm“.

14. Programmi elluvijja õigused ja kohustused

- 14.1.** Programmi elluvijja on kohustatud programmi korrektselt ellu viima ning kasutama saadud toetust sihtotstarbeliselt. Kõik toetusest hüvitatavad kulud peavad aitama kaasa programmi eesmärkide saavutamisele, olema programmi tegevustega otseselt seotud ja abikõlblikud.
- 14.2.** Programmi elluvijja kohustused on sätestatud struktuuritoetuse seaduse §-s 22 ja halduslepingus.

14.3. Programmi elluviija on struktuuritoetuse seaduse § 20 lõike 5 kohaselt võrdsustatud toetuse saajaga, mistõttu programmi elluviija suhtes kohaldatakse toetuse saajale sätestatud õigusi ja kohustusi.

14.4. Programmi elluviija lähtub oma tegevuses struktuuritoetuse seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatust.

15. Toetuse väljamaksete tegemise tingimused ja kord

15.1. Toetuse väljamaksed tehakse programmi elluviijale vastavalt struktuuritoetuse seaduse § 23 lõike 4 alusel kehtestatud toetuse väljamaksmise korrale.

15.2. Väljamaksetaotluse ja selle aluseks olevad dokumendid koostab programmi elluviija. Nõuded väljamaksetaotlusele ja selle aluseks olevatele dokumentidele on sätestatud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse sisekordades.

15.3. Programmi raames on võimalik väljamakseid teostada ka osaliselt tasutud kuludokumentide alusel vastavalt punktis 15.1. nimetatud korrale. Väljamakse taotlemisel osaliselt tasutud kuludokumentide alusel tuleb esitada väljamakse taotlus ja nõutud kuludokumendid koos omafinantseeringu tasumist tõendavate dokumentidega.

15.4. Väljamaksetaotluse ja aruannete menetlemine toimub rakendusüksuses vastavalt rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjeldusele ning sisekordadele.

16. Toetuse kasutamise seotud aruannete esitamise tähtajad ja kord

Programmi aruandlus rakendusasutusele toimub üldises korras rakendusüksuse poolt rakendusasutusele esitatavate aruannete koosseisus: tegevusaruande koosseisus sagedusega kaks korda aastas ning seirearuande koosseisus sagedusega üks kord aastas.

17. Toetuse tagasinõudmine

Kui ilmneb, et toetust on kasutatud mitteabikõlblike kulude hüvitamiseks, teeb rakendusasutus kooskõlas struktuuriseaduse § 26 ja Vabariigi Valitsuse 22.detsembri 2006 määrusega nr 278 „Toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud rikkumisest teabe edastamise tingimused ja kord“ otsuse nõuda elluviijalt toetus osaliselt või täielikult tagasi.

18. Abikõlblikkuse perioodi algus ja lõpp

18.1. Programmi tegevuste ja kulude abikõlblikkuse periood algab tagasiulatuvalt 1. jaanuarist 2009. a. Programmi tegevused peavad olema lõpetatud hiljemalt 31. augustiks 2015. aastal. Programmi raames elluviidava projekti abikõlblikkuse periood on ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõppevad ning projekti teostamiseks vajalikud kulud tekivad.

18.2. Kulusid võib lugeda abikõlblikuks, kui need on tekkinud projekti abikõlblikkuse perioodil ja sellele järgneva 45 kalendripäeva jooksul, kui kulude tekkimise aluseks olevad tegevused toimusid projekti abikõlblikkuse perioodil.

18.3. Kulude tekkimise ajaks programmi tähenduses on kuludokumendi koostamise kuupäev.

19. Programmi muutmise tingimused ja kord

19.1. Rakendusasutusel on õigus muuta programmi selle elluviija taotluse alusel või enda algatusel.

19.2. Programmi muutmiseks vormistatakse programmi muudatus ja vajadusel muudetakse halduslepingut.